

Oikaisuvaatimus rakennusvalvonnan suulliselle lupapäätökselle ja virheelliselle toiminnalle / Kunnallisvalitus / Lausunnon antaminen hallinto-oikeudelle

YMPLTK 20.09.2023 § 25

Kiinteistön 992-457-1-665 omistajat sekä kiinteistön 992-457-1-466 omistaja vaativat sähköpostissaan 20.7.2023 oikaisua Äänekosken kaupungin rakennustarkastajan suullisiin lupapäätöksiin sekä virheelliseen menettelytapaan. Asia koskee naapurikiinteistön 992-457-1-787 omistajan uimarannan ja terassin rakentamista kiinteistöllä 992-457-1-787.

Lisäksi kiinteistöjen 992-457-1-665 ja 992-457-1-466 omistajat vaativat terassin poistamista ja uimarannan entisöimistä sekä muiltakin osin rannan suojavyöhykkeen entisöimistä vesistön suojelemiseksi pellon valumilta.

Perusteluina kiinteistöjen 992-457-1-665 ja 992-457-1-466 omistajat esittävät, ettei luvassa ole huomioitu naapurin oikeusturvaa eikä mahdollisia ympäristöhaittoja ja lupa on maankäyttö- ja rakennuslain vastainen sekä Äänekosken rantayleiskaavan vastainen.

Oikaisuvaatimus 20.7.2023 sekä lisäys oikaisuvaatimukseen 23.8.2023 asian oheismateriaalina.

Prosessinedellytykset:

Kuntalain (410/2015) 134 §:n 1-2 momentin ja maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 187 §:n perusteella rakennustarkastajan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti rakennustarkastajalle 14 päivän kuluessa päätöksen antamisesta. Oikaisuvaatimuksen käsittelee ympäristölautakunta, koska rakennustarkastaja on ympäristölautakunnan alainen viranhaltija.

Kuntalain 137 §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Hallintolain (434/2003) 49 d §:n (893/2015) mukaan oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava päätös, johon vaaditaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Kiinteistöjen 992-457-1-665 ja 992-457-1-466 omistajien yhteisesti kaupungille 20.7.2023 toimittamassa oikaisuvaatimuskirjelmässä tarkoitettussa asiassa ei ole tehty suullisia tai muitakaan rakennustarkastajan tai muun rakennusvalvontaviranomaisen päätöksiä. Oikaisuvaatimuskirjelmässä tarkoitettu terassin rakentaminen ei ole luvanvaraista. Laissa ei ole säädetty eikä Äänekosken kaupungin rakennusjärjestyksessä määrätty, että tarkoitettu terassin rakentaminen edellyttäisi

rakennusvalvontaviranomaisen myöntämää lupaa. Näin ollen rakennustarkastaja ei ole tehnyt eikä voinutkaan tehdä luvan myöntämistä, myöntämättä jättämistä tai lupaehtoja koskevaa taikka muutakaan päätöstä asiassa.

Koska asiassa ei ole tehty eikä voinutkaan tehdä mitään rakennusvalvontaviranomaisen päätöstä, kiinteistöjen 992-457-1-665 ja 992-457-1-466 omistajat eivät voi tehdä asiassa oikaisuvaatimusta.

Valmistelija	Hallintojohtaja Aleksi Heikkilä, puh. 040 823 7921 Rakennustarkastaja Ville Vähätiitto, puh. 0400 649 495
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta päättää, että se ei ota oikaisuvaatimuksena käsiteltäväksi kiinteistöjen 992-457-1-665 ja 992-457-1-466 omistajien yhteisesti kaupungille 20.7.2023 toimittamaa oikaisuvaatimuskirjelmää, koska oikaisuvaatimuskirjelmässä tarkoitettussa asiassa ei ole tehty eikä voinutkaan tehdä mitään rakennusvalvontaviranomaisen päätöstä.
Päätös	Hyväksyttiin.

- - - - -

YMPLTK 13.12.2023 § 47
543/10.03.00.13/2023

Yleistä

Hämeenlinnan hallinto-oikeus on toimittanut Äänekosken kaupungin ympäristölautakunnalle 1.11.2023 päivätyn lausuntopyynnön (diaarinumero 2105/03.04.04.16/2023), jolla se pyytää lausuntoa Virpi Virtasen, Esa Virtasen ja Irmeli Pelkosen valituksen johdosta.

Lausuntopyyntöaineisto on esityslistan liitteenä.

Lausuntopyynnössä hallinto-oikeus toteaa, että lausunnossa tulee antaa selostus asiasta, vastata oikeudenkäynnin osapuolen esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausua esitetystä selvityksestä. Lisäksi hallinto-oikeus toteaa varanneensa tilaisuuden lausua myös valittajien esittämästä oikeudenkäyntikuluvaatimuksesta.

Lausuntopyynnössä hallinto-oikeus pyytää lausuntoa viimeistään 29.11.2023, mutta kaupunki haki ja sai hallinto-oikeudesta tähän lisääaikaa 20.12.2023 saakka.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Hallinto-oikeuteen toimittamassaan kunnallisvalituksessa Virpi Virtanen, Esa Virtanen ja Irmeli Pelkonen vaativat, että hallinto-oikeus ottaa valituksen tutkittavaksi, toteaa Äänekosken kaupungin

ympäristölautakunnan 20.9.2023 (25 §) tekemään päätökseen liitetyn valitusosoituksen virheelliseksi, kumoaa sanotun päätöksen ja palauttaa asian lautakunnan ratkaistavaksi.

Lisäksi Virtaset ja Pelkonen vaativat, että kaupunki veloitetaan korvaamaan heille asian hoitamisesta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut myöhemmin esitettävän laskun mukaisesti, lain mukaisine korkoineen 30 päivän kuluessa siitä, kun hallinto-oikeuden päätös on annettu.

Vastaus vaatimuksiin

Ympäristölautakunnalle ehdotetaan, että se päättäisi antaa asiassa lausunnon hallinto-oikeudelle seuraavalta pohjalta:

1. Lautakunnan päätöksen valituskelpoisuudesta

Ympäristölautakunta katsoo, että lautakunnan 20.9.2023 (25 §) tekemä päätös ei ole valituskelpoinen. Lautakunta katsoo tämän johdosta ensisijaisesti, että hallinto-oikeuden ei tulisi ottaa päätöksestä tehtyä valitusta käsiteltäväksi ja toissijaisesti, että valitus tulisi hylätä.

Ympäristölautakunta on sanotulla päätöksellä päättänyt, että se ei ota oikaisuvaatimuksena käsiteltäväksi kiinteistöjen 992-457-1-665 ja 992-457-1-466 omistajien yhteisesti kaupungille 20.7.2023 toimittamaa oikaisuvaatimuskirjelmää, koska oikaisuvaatimuskirjelmässä tarkoitetussa asiassa ei ole tehty eikä voinutkaan tehdä mitään rakennusvalvontaviranomaisen päätöstä. Päätökseen on liitetty ilmoitus muutoksenhakukiellosta ja kiellon perusteena on ilmoitettu, että päätös koskee kuntalain 136 §:ssä tarkoitetulla tavalla vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Ympäristölautakunta katsoo, että ilmoitus muutoksenhakukiellosta on ollut oikea. Lautakunnan tekemä päätös ei ole sisältänyt lopullista asiaratkaisua oikaisuvaatimuskirjelmässä tarkoitettuun asiaan. Oikaisuvaatimuskirjelmässä tarkoitetussa asiassa ei ole tehty eikä voitukaan tehdä mitään rakennusvalvontaviranomaisen päätöstä eikä ympäristölautakuntakaan ole sellaista tehnyt myöskään 20.9.2023.

Ympäristölautakunnassa 20.9.2023 esillä ollut oikaisuvaatimuskirjelmä ei ole täyttänyt oikaisuvaatimukselle säädettyjä perusedellytyksiä, koska kirjelmässä ei ole yksilöity päätöstä, johon oikaisua on vaadittu. Tämän johdosta ympäristölautakunta ei ole myöskään voinut ottaa kantaa esimerkiksi siihen, onko oikaisuvaatimuskirjelmä toimitettu kaupungille oikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetyssä määräajassa päätöksen tiedoksisaannista kuntalain 138 §:n mukaan tai päätöksen antamisesta maankäyttö- ja rakennuslain 187 §:n mukaan.

Siltä osin kuin kirjelmän sisältö on edustanut paremminkin rakennusvalvonnan menettelyn ja menettelytapojen yleistä arvostelua, kyseessä on ollut lähinnä kantelukirjoitus. Hallintolain 53

d §:n mukaan kanteluasiassa annettuun ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla.

Jos katsotaan, että lautakunnan tekemä päätös oikaisuvaatimukseksi otsikoidun kirjelmän johdosta on ollut valituskelpoinen ja siitä on saanut tehdä kunnallis- tai hallintovalituksen, merkitsee tämä kaupungin käsityksen mukaan, että mihin tahansa ilmiöön, asiointilaan tai oleviin oloihin tyytymätön voi aina saada asiansa hallinto-oikeuden tutkittavaksi lähettämällä asiassa ensin oikaisuvaatimukseksi otsikoidun kirjelmän kunnalle ja tämän tultua käsitellyksi tekemällä saamastaan päätöksestä valituksen.

Kaupungin käsityksen mukaan tästä seuraisi, että oikaisuvaatimus ja kunnallis- ja hallintovalitus lakkaisivat olemasta asianosaisen ja kunnan jäsenen keinoja saada jokin konkreettinen, yksilöity päätös ylemmän viranomaisen ja edelleen tuomioistuimen tutkittavaksi. Tutkittavaksi päätyisi tämän jälkeen yhtä lailla myös ilmiöitä, asiointiloja ja olosuhteita, joissa ei ole tehty eikä voinutkaan tehdä mitään päätöstä. Myös oikaisuvaatimuksen tekemiselle kuntalaissa, maankäyttö- ja rakennuslaissa ja muussa laissa säädetty määräaika menettäisi merkityksensä, jos mistä tahansa ilmiöstä, asiointilasta tai olosuhteesta voisi milloin tahansa tehdä oikaisuvaatimuksen – jopa tarvitsematta edes yksilöidä perustetta, josta lukien oikaisuvaatimusaika olisi tekijän mielestä laskettava.

Asiassa on kiinnitettävä riittävää huomiota täsmällisiin syihin, joiden vuoksi lautakunta ei ottanut Virtasten ja Pelkosen oikaisuvaatimuskirjelmää käsiteltäväksi oikaisuvaatimuksena. Jos oikaisuvaatimusta ei oteta tutkittavaksi esimerkiksi siksi, että oikaisuvaatimusviranomaisen mukaan oikaisuvaatimuksen tekijällä ei ole sen vireillepanon edellyttämää asianosaisasemaa tai esimerkiksi siksi, että oikaisuvaatimus-kirjelmä on myöhästynyt säädetystä määräajasta, voidaan arvioida, että oikaisuvaatimuksen tekijän oikeussuoja edellyttäisi mahdollisuutta saattaa nämä näkemyserot tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Tässä tapauksessa näin ei kuitenkaan ole, vaan Virtaset ja Pelkonen ovat pyrkineet tekemään oikaisuvaatimuksen ilman oikaisuvaatimuksen alaisen päätöksen yksilöintiä. Tällaiseen tilanteeseen ei liity sellaista oikeussuojan tarvetta, jota silmällä pitäen oikeus hakea muutosta oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen on säädetty.

Ympäristölautakunta korostaa, että Virtasia ja Pelkosta on kahteen kertaan neuvottu tekemään asiassa oikaisuvaatimuksen sijasta kantelu. Ensimmäisen tätä koskeva sähköpostiviesti lähetettiin Virpi Virtaselle 19.7.2023 ja toinen 27.9.2023. Virtaset ja Pelkonen eivät kuitenkaan ole tehneet kantelua, vaan halunneet saada asian käsiteltäväksi nimenomaan oikaisuvaatimuksena. On mahdollista, että tämän taustalla on ollut pyrkimys saada asia joka tapauksessa edelleen hallinto-oikeuden käsiteltäväksi.

Valituksessa väitetään, että ”tutkimatta jättämisessä on tosi asiassa kuitenkin kyse siitä, että oikaisuvaatimusta ei ryhdytä sisällöllisesti käsittelemään eikä oikaisuvaatimuksen perusteisiin oteta kantaa. Nyt lautakunta on näin kuitenkin tehnyt. Sen sijaan tutkimatta jättämistä koskevassa päätöksessä lautakunnan olisi tullut perustella nimenomaisesti sitä, miksi asia on jätetty tutkimatta.”

Edellä olevan väitteen johdosta ympäristölautakunta toteaa, että se on käsitellyt oikaisuvaatimuskirjelmää vain sen arvioimeksi, täytyvätkö asiassa oikaisuvaatimuksen käsiteltäväksi ottamiselle säädetyt prosessinedellytykset. Tällainen arviointi edellyttää oikaisuvaatimuskirjelmään tutustumista ja sen sisällön kuvailemista käsiteltäväksi ottamista tai ottamatta jättämistä koskevan ratkaisun tekevälle lautakunnalle. Varsinaista sisällöllistä käsittelyä lautakunta ei ole tehnyt eikä prosessinedellytysten puuttumisen johdosta ole voinutkaan tehdä.

Lisäksi ympäristölautakunta korostaa, että toisin kuin valituksessa väitetään, lautakunta on päätöksessään myös nimenomaisesti todennut ja perustellut, miksi oikaisuvaatimuskirjelmää ei oteta oikaisuvaatimuksena käsiteltäväksi.

2. Oikaisuvaatimuksen alaisesta asiasta ja sen käsittelystä

Ympäristölautakunta katsoo, että lautakunnan 20.9.2023 (25 §) tekemä päätöstä ei ole perusteita kumota eikä asiaa ole perusteita palauttaa lautakunnan käsiteltäväksi. Lautakunnan päätös asiassa on ollut oikea. Tämän johdosta lautakunta katsoo, että hallinto-oikeuden tulisi hylätä päätöksestä tehty valitus ja pysyttää lautakunnan päätös.

Kuten ympäristölautakunnan sanotussa päätöksessä ja tätä edeltävässä toisaalta kaupungin ja toisaalta Virtasten ja Pelkosen välisessä kirjeenvaihdossa on laajasti selostettu, Äänekosken kaupungin rakennusvalvontaviranomainen ei ole tehnyt eikä ole voinutkaan tehdä mitään päätöstä Virtasten ja Pelkosen omistaman kiinteistön naapurikiinteistöllä tapahtuneessa rakentamisessa. Rakennusvalvontaviranomaisen menettely asiassa on ollut lainsäädännön ja Äänekosken kaupungin rakennusjärjestyksen perusteella oikeaa. Viranomaisen menettely ei ole lainvastaista tai muutoin virheellistä tai puutteellista vain siksi, että Virtaset ja Pelkonen ovat tyytymättömiä naapurikiinteistöllä tapahtuneeseen rakentamiseen ja esimerkiksi kiinteistöltään avautuvan maiseman muutoksiin.

Valituksessa väitetään, että ”asiassa on siis ilmeistä, että ympäristönsuojelulautakunnan olisi tullut tutkia ja käsitellä asiaa ja mikäli se olisi lopputulemana päätynyt siihen, ettei muutoksenhakijoiden käsityksen vastaisesti lupia edellytettäisi, olisi siitä kuitenkin tullut tehdä valituskelpoinen päätös.”

Ympäristölautakunta kiistää tämän väitteen. Asiassa ei ole ilmeisiä syitä, joiden takia Virtasten ja Pelkosen omistaman kiinteistön naapurikiinteistöllä tapahtunut rakentaminen olisi edellyttänyt mitään

rakennusvalvontaviranomaisen myönnettävissä olevaa lupaa tai sen hakemista. Jollekin kiinteistölle suunnitellun ja toteutetun hankkeen luvanvaraisuus ei riipu siitä, mikä on naapurikiinteistöjen omistajien mahdollinen mielipide hankkeesta ja sen perusteista. Luvanvaraisuus arvioidaan objektiivisin perustein siten kuin lainsäädännössä ja rakennusjärjestyksessä edellytetään. Hanke ei myöskään ole ollut kaavan vastainen eikä myöskään kaavanmukaisuuden arviointi ole sidoksissa siihen, miten naapurit asiaan suhtautuvat.

3. Oikeudenkäyntikulujen korvaamisvaatimuksesta

Ympäristölautakunta katsoo, että valittajien esittämä oikeudenkäyntikulujen korvaamisvaatimus tulee kokonaisuudessaan hylätä ensisijaisesti siksi, että valituksenalaisesta päätöksestä ei ole saanut tehdä valitusta. Tämän johdosta valitus on ollut oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa tarkoitettulla tavalla ilmeisen perusteeton.

Toissijaisesti lautakunta katsoo, että valittajien korvaamisvaatimus tulee kokonaisuudessaan hylätä siksi, että valitus on tullut hylätä, minkä johdosta valittajien on perusteltua ja kohtuullista vastata itse oikeudenkäyntikuluistaan. Asia ei ole ollut oikeudellisesti epäselvä tai tulkinnanvarainen eikä lautakunta ole tehnyt asiassa sellaista virhettä, jonka johdosta valittajilla olisi ollut perusteltu syy saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi valitusasiana tai että lautakunnan päätös olisi tullut kumota valituksen johdosta.

Kolmassijaisesti lautakunta paljoksuu esitettyjen oikeudenkäyntikulujen määrää. Kaupungille lausuntopyyntöaineistossa toimitetun toimenpide- ja kuluerittelyn mukaan valittajien avustaja on käyttänyt valituksen laatimiseen jopa 6,5 tuntia, mitä on pidettävä epäsuhtaisen suurena ajankäyttönä valituksen suppeuteen ja valituksessa tarkoitettua asian aineelliseen ja muodolliseen yksinkertaisuuteen nähden. Missään tapauksessa valituksen laatiminen ei ole voinut edellyttää yli kahta tuntia aikaa.

Kaupunki varaa oikeuden esittää myöhemmin kaupungin oikeudenkäyntikuluvaaatimuksen asiassa.

Valmistelija	Hallintojohtaja Aleksi Heikkilä, puh. 040 823 7921 Rakennustarkastaja Ville Vähätiitto, puh. 0400 649 495
Esittelijä	Ympäristöpäällikkö Hanna Ahonen, puh. 0400 893 683
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta päättää, että se antaa asiassa lausunnon Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle edellä esittelytekstissä tarkoitettua mukaisesti. Lisäksi ympäristölautakunta valtuuttaa ympäristöpäällikön antamaan hallinto-oikeuden mahdollisesti pyytämät lisäselvitykset ja lisätiedot asiassa.
Päätös	Hyväksyttiin.

Merkittiin, että tämä asia käsiteltiin kolmantena asiana.
